

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trlistopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravnništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Zopet nov uspeh samostojnih kmečkih kandidatov.

Klerikalci tudi v kmetski skupini padli relativno za **5300** glasov. — Samostojni glasovi narasli absolutno za **9500** glasov. — Leta 1908 je bilo **82%** klerikalnih glasov, letos jih je le še **71%**, dasi so klerikalcem to pot pomagali tudi kočevski Nemci.

Kdo naj se veseli?

Kakor divji Indijanci, ki so belokožce odrli, so zagnali klerikalci velikansk vrišč in hrup po volitvah iz kmečke kurije, češ nepremagljivi smo, ta volitev je pokazala, kje je ljudstvo, kje je prava volja. Toda le mirno, kajti prav nobenega povoda nimajo, da bi se veselili, ampak tudi izid teh volitev je zanje poraz, kajti klerikalci so strahovito nazadovali, dočim je število samostojnih kmečkih volilcev ogromno naraslo.

Vsem samostojnim možem, ki so se z glasovnicami po robu postavili klerikalcem, ki morda zdaj žalostno gledajo veliko število za klerikalce oddanih glasov, hočemo s številkami in odstotki dokazati, da se moramo mi veliko bolj veseliti izida kakor oni. Le pogledjmo!

Pri zadnji deželnozborski volitvi iz kmečke kurije leta 1908. je bilo oddanih vseh glasov 21.243, letos je to število vsled volilne dolžnosti in vsled izpremembe občinskega volilnega reda poskočilo na 47.487. Umevno je, da so morali tudi klerikalci absolutno napredovati. Število njihovih glasov je skočilo iz gorej omenjenih vzrokov od 17.446 na 33.777 glasov. Če bi obdržali isto razmerje, bi morali dobiti sedaj 39.000 glasov. Teh pa niso, marveč so padli za **5300** glasov. Absolutno so torej pridobili 93%. Veliko ugodnejše je razmerje na nasprotni strani! Leta 1908. je bilo za samostojne kandidate oddanih in pripoznanih 3163 glasov, letos pa **9953**. Napredka je torej **6790** glasov, kar znači **214·67%** nasproti absolutnemu klerikalnemu prirastku 93%. Še bolj se vidi zaoštanek klerikalcev v absolutnem napredo-

vanju, ako se vpošteva le 1908. vse oddane neklerikalne glasove, katerih je bilo takrat 3797. Letos jih je že **13·675**. Ta napredek znači **260·15%** nasproti napredovanju 93% klerikalnih glasov. Ta številka je tembolj vpoštevanja vredna, ker je prava podlaga za presojo; saj so klerikalci letos razveljavili v kmečki skupini čez **3200** glasov, dočim je leta 1908. razveljavljenih le **473** glasov. Koliko glasov so pa ukradli v skrutinju o tem molči zgodovina.

Še v vse drugi luči pa se še kaže »uspeh« klerikalcev, ako se vpošteva relativno napredovanje. Klerikalci so dobili leta 1908. 82% vseh oddanih glasov. Pri teh volitvah so padli na 71%. Protiklerikalnih glasov je bilo leta 1908. le 18%, letos so zrasli že na 29%. Razmerje v kmečki skupini za klerikalce ni torej veliko ugodnejše kot v splošni skupini, dasi je res, da je demokratska in ljudska misel veliko bolj izražena v splošni kuriji. Pomisliti pa treba, da stoji nasproti še neorganiziranemu neklerikalnemu volilcu vsa organizirana duhovniška moč, oblast deželnega odbora in vsegamogočna S. L. S. Eno je gotovo: Kakor hitro so samostojni kmetje organizirani, je vsegamogočna S. L. S. šla rakom žvižgat. Velikanski absoluten in relativen napredek protiklerikalnih in relativno nazadovanje klerikalnih glasov tudi v kmečki skupini izpričuje, da niso klerikalci daleč od onih časov, ko jim bo tudi na Kranjskem tako odklenalo, kakor na Goriškem!

S tem je torej tudi kmečka kurija obodila klerikalce in lahko so ponosni oni volilci, ki so šli neustrašeno v boj za samostojne kandidate. Izid v kmečki kuriji bi bil še veliko boljši, ko bi se klerikalci, ki jih

je volitev v splošni kuriji tako potrla, z vso besnostjo kakor stekli psi ne vrgli na km. volilce.

Agitacija je bila tako strastna in sobotni »Slovenec« je bruhal tak smrad, tako nečednost na samostojne volilce, da nas je v resnici sram, da slovenski list, ki pravi, da je katoliški, kaj takega piše. Pomislite, samostojni volilci, kaj ste: cigani, lopovi, sleparji, tatovi in to vam pravi list našega škofa! Tako se dela propaganda za vero!

In župniki in kaplani, ki jih je škof mazilil za Kristusove namestnike so kradli glasovnice s samostojnimi kandidati, so sleparili pred in po volitvah, na skrivnem jemali volilcem doma glasovnice in jih popisali, vse to v večjo čast in slavo božjo! Kajne, škof Anton Bonaventura!

In če je bil uspeh zoper to osteklelo svojat tako ugoden kljub tatvinam in sleparstvu, ali ne more navdati pristaše samostojne kmečke stranke najlepše upanje za bodočnost?

Kakor smo zgoraj rekli, je treba le organizacije in z lahkoto bodo klerikalci frčali na celi črti iz deželne zbornice. In to organizacijo ustanoviti in jo pospeševati, naj bo vsem protiklerikalnim volilcem neka svetega in vzvišenega, naj bo njih življenska naloga! Začetek je bil storjen v sedanjih volitvi in to naj bo podlaga za bodočnost.

Dokler nima samostojna kmečka organizacija svojega glasila, naj se vsi oklenejo našega lista kot glasila. Takoj v prihodnjih številkah bomo začeli priobčevati nasvete, kako se bo dosegla ta organizacija, to združenje poštenjakov proti sleparjem. In ko bomo enkrat zbrani v mogočni armadi kot pravi kranjski kmetje, tedaj bomo moč in sila, ki bo edino odločevala deželno gospodarstvo.

Ta sila, ki je v par dneh zrasla proti klerikalnem, pa ne sme ponehati, ampak rasti kakor hudournik, ki priteče z gore. Vsak dan, vsako jutro naj vsak zaveden kmet pomisli, da je treba delati za to silo, ki bo tudi pomandrala klerikalno sleparsko bando kakor hudournik.

Na dan, vstani, kranjski kmet. Sedaj pojdi, takoj na delo, da ustvariš **samo-**stojno kmečko stranko!

Volitev v kmetski kuriji.

Okraj Ljubljana-Vrhnika.

Knez	1117
Seidl	1082
Povše	4142
Dr. Šusteršič	4159
razcepljenih	531
neveljavnih	672

Okraj Kamnik-Brdo.

Sršen	828
dr. Krek	3009
razcepljenih	42
neveljavnih	858

Okraj Kranj-Škofja Loka-Tržič.

Novak	840
Barle	756
Demšar	3531
Zabret	3606
razcepljenih	131
neveljavnih	488

Okraj Radovljica-Kranjska gora.

Gogola	543
Pogačnik	2314
razcepljenih	215
neveljavnih	131

Okraj Postojna-Lož-Senožeče-Illirska Bistrica-Cerknica.

Gašpari	1350
Urbančič	1396
Majdič	823
Meden	785
dr. Žitnik	3736
Drobnič	3596
razcepljenih	35
neveljavnih	445

Okraj Vipava-Idrija.

Zagoda	477
Perharc	2031
razcepljenih	139
neveljavnih	187

Okraj Novo mesto-Kostanjevica-Krško.

Kožar	860
Škerlj	333
Zurc	4464
razcepljenih	216
neveljavnih	124

Okraj Kočevje-Ribnica-Velike Lašče.

Andolšek	403
Pucelj	426
Škulj	2341
razcepljenih	170
neveljavnih	424

Okraj Črnomelj-Metlika.

Makar	500
Drmastija	1645
razcepljenih	19
neveljavnih	51

Okraj Trebnje-Žuženberk-Zatičina Mokronog-Litija-Radeče.

Pavlin	1810
Bukovec	1772
Tomazin	1734
Košak	6421
Lampe	6354
Vehovec	6420
razcepljenih	419
neveljavnih	728

Iz tega je razvidno, da znaša število protiklerikalnih glasov, ki so bili oddani v kmetski kuriji, čez

15.000,

dočim znašajo klerikalni komaj 34.000. Ena tretjina glasov je bila torej protiklerikalna.

Razgled po svetu

Državni zbor.

Kakor smo že poročali, hočejo Rusini, da se uvede na Gališkem taka volilna reforma, da bodo tudi sami prišli do svojih pravic. V državnem zboru so zato obstruirali in vlada se je morala udati ter pritiskati na Poljake, da so odnehali. Te dni je zboroval gališki deželni zbor in v odseku se je razpravljalo v volilni reformi. Poljski nasprotniki volilne reforme so pa delo zavlačevali in Rusini zdaj groze, da nikakor ne bodo dovolili, da bi državni zbor deloval, oziroma da bi se sprejel finančni načrt. Ker je finančni načrt v zvezi z uradniško službeno pragmatiko, je zdaj oboje v nevarnosti, zato je pa tudi pričakovati, da bodo poštni uradniki začeli ravno o Božiču delati pasivno resistenco, to se pravi, da se bodo v svoji službi ravnali natančno po predpisih, ki so pa taki, da se bo vsaka odprava zavlačevala. To je toliko rečeno, kakor da bi štrajkali.

Na Balkanu.

Dočim so v Srbiji nastale normalne razmere in skuša vlada novoosvojene pokrajine gospodarsko in kulturno dvigniti, trajajo v Bolgariji zamotane razmere naprej. Pred par dnevi so se vršile volitve v sobranje (državni zbor) in vlada je trdno upala, da bodo njeni kandidati dosegli veliko večino, ker se ljudstvo skoro nič ne briga za volitve in politiko. Toda izid volitev je tak, da bo morala sedanja vlada najbrž odstopiti in morda z njo tudi kralj sam. — Mednarodna komisija je zdaj določila južnoalbansko mejo in je odšla na otok Krk. Grška bo anektirala otok Kreto, ki je bil po imenu še vedno turški, v resnici pa že davno grški. Velele se temu ne bodo upirale.

Papež in Italija.

Italijanski klerikalci so zdaj za to, da bi se papež odpovedal svojemu posvetnemu gospodarstvu in prišel pod italijansko nadoblast ter kot tak dobival tudi plačo od kralja oziroma oni denar, ki ga je italijanska vlada takrat ponudila, ko je od vzela papežu Rim.

Novo francosko ministrstvo.

Francosko ministrstvo je v celoti odstopilo in predsednik Poincaré je poveril sestavo novega ministrstva Doumergueu, ki je tudi že sestavil cel kabinet. Novi ministri so sami radikalci in izraziti protiklerikalci.

Dogodek v Savernu.

V nemški Alzaciji so si častniki garnizije dovolili proti prebivalstvu, ki je skoro docela francoske narodnosti različna nasilja in zmerjanja. Prebivalstvo je bilo skrajno ogorčeno in razburjeno, zlasti ker so vojaki zapirali cele množice v vojašnico. Ti dogodki so prišli pred nemški parlament in poslanci so izrekli vladi skoro soglasno nezaupnico. To je imelo za posledico, da je bil dotični polk prestavljen iz Saverna.

Slovenija

s Ožja volitev iz splošne kurije v Ljubljani. Dne 6. t. m. se je vršila ožja volitev med naprednim kandidatom Josipom Turkom in klerikalcem Ivanom Kregarjem. Kakor se je naprej vedelo, je zmagal Turk z večino 1400 glasov. Tu se je spet jasno pokazalo, da Ljubljančani niti slišati nočejo o klerikalcih in da so klerikalci od zadnjih volitev hudo nazadovali, kljub temu, da ustanavljajo v Ljubljani polno korit z deželnim denarjem, da z grožno pritiskajo na vse deželne uslužbence, vendar ne morejo niti za ped napredovati. Kolikor več korit napravijo in množe klerikalne volilce, toliko bolj napredujejo naprednjaki. Če bi bila cela dežela črna, Ljubljana bi ostala vedno le bela.

s Čast in hvala samostojnim kmečkim volilcem. Da so samostojni kmečki kandidati dobili tako lepo število glasov, je zasluga mož, ali bolje korenjakov, ki se niso strašili ne duhovniških groženj ne groženj deželnoobdorskih osrečevalcev. Ponosni so lahko ti možje, kajti vsak je volil s prepričanjem samostojne kandidate, da s tem glasno protestira proti sleparjem in zapravljevcem, ki tirajo deželo Kranjsko v prepad, ki so iz mirnega življenja napravili sovraštvo med prebivali, sovraštvo celo v rodbinah. Vsi ti kremeniti volilci bodo odsedaj tvorili podlago za krepko samostojno kmečko organizacijo, ki se mora po zadnjih volitvah ustanoviti, če bi je sicer nikoli ne bilo treba. Tu smo videli, da kmet sam ne sme ne misliti ne delati kakor bi sam hotel. Kmet mora biti suženj fa-

rovža, njegova mokra cunja, če ne je na tem in na onem svetu izgubljen. Slaba taka vera, ki jo danes oznanjujejo Kristusovi namestniki. Če bi ne imeli v srbu globoke prave vere, današnji kranjski duhovniki bi o nam gotovo izkopali, kajti milo se stori človeku, ko pomisli sramotenje vseh onih vzvišenih resnic, ki se vrši od podivjanih duhovnikov. Može, ki ste volili samostojno, ne glejte na to, vera ostane vseeno ista, toda nevredne učitelje te vere boste pogнали iz javnega življenja. Kdor ni za ono, za kar je poklican, ne more biti za nobeno drugo!

s **Volitve v kmečki kuriji** so se končale tako, kakor se je v naprej pričakovalo: klerikalci so si ohranili svoje posestno stanje. Toda te zmage ne morejo biti veseli, ker so napredni glasovi tako mogočno narasli, da se že sedaj z gotovostjo lahko izračuna, da bodo pri prihodnjih volitvah izgubili čisto gotovo **par mandatov**. Že to pot so se samo z največjo težavo držali v notranjskem okraju in če bi tu ne bil kandidiral Žitnik, ki je osebno dokaj koncilijanten in v svojem poslanskem delovanju ne dela razlike med političnim pristašem in političnim nasprotnikom, vsled česar je spoštovan tudi v naprednih krogih, bi bila ta dva mandata že pri teh volitvah izgubljena za klerikalce. Če torej uvažujemo izid deželnozborskih volitev v splošni kuriji in vzamemo v poštev rezultat volitev v kmečki skupini, prihajamo do zaključka, da je klerikalna večina v deželnem zboru visela samo na **zelo, zelo tanki niti**. In tudi ta nit bi se bila nemara že to pot pretrgala, ako bi ne bil deželni zbor tako nepričakovano pred pretekom njegove ustavne dobe razpuščen in ako bi ne bila predvolilna doba odmerjena na najkrajši rok. Tako pa so bili klerikalci, ki so izposlovali predčasen razpust deželnega zbora, na volitve popolnoma pripravljeni, dočim je razpust naprednjake zatekel v popolni nepripravljenosti, da niso mogli razviti pravočasno potrebne agitacije in da tudi niso mogli izvesti podrobne strankarske organizacije. Klerikalci se imajo torej zahvaliti na svoji ne baš sijajni zmagi pač v prvi vrsti naklonjenosti vlade, ker bi bili sicer že tokrat prav pošteno tepeni v par volilnih okrajih. Vlada pa jim ni samo šla aktivno na roko, marveč jih je tudi podpirala s svojo, mestoma že vse meje dopustnosti presegajočo pasivnostjo. Klerikalci so lahko sleparili pri volitvah kakor so hoteli in kakor se jim je poljubilo, ne da bi se vladnim organom zdelo potrebno posredovati v varstvo zakona. Klerikalne volilne komisije po deželi so **sleparile** kar na debelo in so razveljavile kar **4100 naprednih glasov**. Kako brezstidno in nesramno so potvarjale volilne komisije po deželi volilne rezultate, kaže najjasneje tipičen slučaj, ki se je prigodil v Mekinah pri Kamniku. Tu je župnik Rihar kot član volilne komisije **med samim skrutinijem** skušal „popravljanje“ rezultat volitve ter je

brez sramu zamenjaval napredne glasove z onimi, na katerih je bilo napisano ime dr. Krekovo. Ta Riharjev slučaj pa ni osamljen, tako so **delali župniki in kaplani povsod, kjer ni bilo n kogar, ki bi jim ostro gledal na prste**. Razložek je samo ta, da so so tatu naprednih glasovnic Riharja zasačili pri dejanju, dočim so njegovi vredni bratci drugodi lahko **neopaženo in nemoteno** opravljali svoj čeden posel „enostavne poprave“ volilne sreče. Zato lahko upravičeno trdimo, da so klerikalci najmanj eno tretjino volilskih glasov enostavno **prigoljufali in prisleparili**. In če so vzpriči takšnih naravnost nezaslišnih, v nebo vpijočih razmer v naši deželi, za katere je **odgovorna** edino naša — ne baš ne — pristranska **deželna vlada**, napredni kandidati združili nase vkljub terorizmu in vkljub vsem goljufijam eno tretjino vseh glasov, je to dokaz, da je protiklerikalno razpoloženje v deželi že tako mogočno razvito, da ga ne morejo vdušiti **ne goljufije, ne nasilstva, ne očitne nepostavnosti**. Klerikalizem je to pot še zmagal, toda — **zadnjič!**

s **Za duhovniki župani!** Poleg zaščitnikov in oznanjevalcev verskih resnic niso smeli zaostati župani. Če vidi preprost kmečki župan, da goljufa, slepari in krađe glasovnice njegov župnik, kdo mu bo zameril, če ga posnema. In tako so se klerikalni župani tudi odlikovali v volilnih sleparijah. V Mostah, v Dol. Logatcu in še na mnogih drugih krajih bo imelo sodišče priliko, poučiti sleparske župane, kaj je dovoljeno ali ne. Studi se človeku, če taki osebi, kot je duhovnik ali župan, ki bi morala v fari in občini dajati najlepši zgled, sleparita kot cigani, ki nimajo čuta za poštenost. Tako daleč bomo prišli na Kranjskem, da se bodo zamorili klerikalnim pristašem vsi čuti dostojnosti in poštenja. Kakor bo videl svoje vzgledne duhovnike in župane delati, tako bo storil sam in postal tak brezstiden lump v vsakem oziru, kakor so ti v političnem. Saj že zdaj velja pri klerikalcih načelo: greh ni krasti, moriti novorojenčke, goljufati svojega bližnjega, greh je le čitati napredne časopise in voliti protiklerikalno. Pfuj, morala banditov! In za to je odgovoren škof Anton Bonaventura!

s **Grešniki**. Politična komedija v treh dejanjih. Amerikanski naši rojaki so v vsakem oziru hitrejši kakor mi. Zdaj že na gledališkem odru predstavljajo klerikalne naše veljake in Vodiško Johanco. „Glas Naroda“ piše: „Pod zgorajšnjim naslovom je izšla igra, s politično-gospodarsko vsebino. Dejanja se gode na Dunaju in v Ljubljani; v igri nastopijo znani politični gospodje Kranjske dežele: Šusteršič, Krek, Jaklič, Lampe, dunajska gđc. Kamila Theimer, Etbin Kristan in drugi. Vpleteni so v igri najnovejši kranjski dogodki, zborovanje državnega zbora, famozna Vodiška Johanca s svojim krvavenjem telečje krvi, končno tudi, kako se dela politika na Kranjskem.

Igra se dobiva pod naslovom: Dramatična knjigarna, 442 — 15th Ave. Milwaukee, Wis.

s **Vrtnarska šola**. Vsi prijatelji vrtnarstva in prijatelji smislene vzgoje, se vabijo, da pristopijo v društvo „Vrtnarska šola“. Društvena naloga je —, dajati članom direktne koristi, istočasno pa bode naše društvo, splošno budilo veselje do obdelovanja zemlje. Naša „Vrtnarska šola“ bode po svojih močeh skrbela, da se že v otrocih začne buditi veselje do smislenega obdelovanja zemlje, — ker se le na ta način vzgoji iz mladine najbolj koristne člane človeške družbe. Vsakdo, kdor bi bil voljan pristopiti v naše društvo in sodelovati pri izpeljavi teh lepih načrtov, naj se blagovoli zglasiti na naslov „Vrtnarska šola“, Kranj.

s **Glavna posojilnica**. V konkurzu Glavne posojilnice so se prijavile od kuratorja hranilne vloge tistih dolžnikov, ki do likvidacijskega naroka niso prijavili svojih terjatev, da so se s tem varovale njihove pravice. Večina teh dolžnikov še do danes ni prijavilo svojega bivališča in izkazalo svoje pravice do dotičnih hranilnih vlog. Opozarjamo na današnji razglas konkurznega upravitelja v našem listu vse dotične vložnike, da pravočasno predložijo konkurznemu upravitelju odvetniku dr. Oblaku v Ljubljani, Dalmatinova ulica 15 (Hotel Štrukelj) svoje knjižice ter izkažejo svojo pravico, da ne bodo pri končni razdelitvi eventuelno škode trpeli.

s **Stara znana stvar** je, da je najboljši kavni pridatek Kolinska kavna primes, kajti nobena kava ni tako dobra, kakor tista, kateri je pridejan ta kavni pridatek. Po Kolinski kavni primesi dobi namreč kava izvrsten okus, prijeten vonj in lepo barvo, tako da vsakemu ugaja. Kolinska kavna primes je obenem tudi pristno domače blago, edino te vrste. Iz obeh navedenih vzrokov Kolinsko kavno primes vsem našim gospodinjam toplo priporočamo.

Boli, ki jo nam povzroča kurje oko in ki dela, da nam je mučen vsak korak, se lahko umikamo na način, da odstranimo kurje oko. A ne z nožem, kajti s tem bi se zastrupila kri, nego lahko in hitro z Fellerjevim obližem za kurje očesa. Stane samo eno krono in ga najbolje priporoča na tisoče poštnih slug, žandarjev in turistov. Nobena glavobol, nobena migrena nas ne muči, če rabimo Fellerjev bol utešujoči, hladeči, krasno blagodejni migrenski kileček. Stane samo 80 vinarjev. Za oči priporočamo, kadar se iskri pred njimi in pri okobolu okrepčujočo, vnetici protivno, bol utešujočo vodo za oči, ki stane eno krono. Pristno samo od E. V. Fellerja, lekarnarja, Stubica, Elzin trg št. 318 (Hrvaško).

o Dolenjske novice o

d **Iz Šmihela**. Zdaj ko je povsod dosti vode se je naš vodovod posušil za ljudi in za živino. Za nas ljudi ni toliko, toda uboga živina veliko bolj trpi na tem pomanjkanju. Kdo je temu kriv? Naš vodovodni odsek, ki nič ne dela. Vsaj desko bi postavili pri vodovodu, na kateri naj bi bilo zapisano

kako morajo ravnati vzniki, ko napajajo vpreženo živino. Seveda možje, ki so v ta odsek izvoljeni, se prav nič ne zanimajo. Ko je pa vse potrto in je treba vodovod plačati, pa pride list, da moramo plačati, sicer se bo nas zarubilo. Vendar bi se ti možje zdaj zbudili in popravili, kar je potrto.

d Iz Hudega nad libera'nim brlogom. Kakor Vam že ime pove, smo pri nas hudi ljudje. Volili smo klerikalno in nič drugače. Pri nas namesto moških ženske nosijo hlače. In pa gospod Tone so nam tako rekli. Ker sicer, so dejali, se boste v peklu pekli. — Že zdaj nas stražijo trije železni čuvaji. Vsi črni, kakor zlodjevi zmaji. Ajdič si je v spanju pokvaril oči. Pravijo, da pokojnino lepšo dobi. Naslednik mu je Murgel postal. In pa rimsko-katoliški Besal. Ti trije zmaji zdaj stražijo vlak. In nas, da nas ne vzame vrag. Ti zmaji zdaj stegujejo jezike. Na liberalce male in velike. Bi radi jih denuncirali. Da preje bi avanzirali. Vsi, ki hodite pri nas okrog — ali pa doli v liberalni brlog: Pred zmaji previdni bodite. Nikar ob progi ne hodite. Besal že enkrat dobil si Judežev groš. Zdaj ga nemara nič več ne boš. Tudi zmajem je včasih se slabo godilo. Kaj ko bi tem trem se kaj pripetilo. Pri nas na Hudem smo hudi ljudje. Včasih se kaj prav hudega zve. Preje katerega teh zmajev bodo zaprli, kakor nas bodo zmaji požrli. Ne skušajte, če resnična je ta: kar vse ve hudi Janez iz Hudega doma.

d Romar po prečinski fari. Kot dober kristjan se zadnjič odpravim na božjo pot na Trško goro. Ko pridem k cerkvi, izvem žalostno novico: Naš nekdanji vnet somišljenik g. Florjančič iz Št. Petra je presegel na katoliško podlago. Ali ga je župnik pregovoril ali se je tudi on zaljubil v Bojančeve lepe oči, kakor se je njegova hči, ki mu jo je dal za ženo, tega nisem mogel zvedeti. Gotovo je le to, da je Florjančič na svoja stara leta lepega krščanskega zeta dobil. Lep je, če bi ne bil, bi ga dekla ne imela že takrat rada, ko je še pokojna žena živela. Vsaj Bojanc gotovo še ni pozabil na sladke trenutke v sobi v mali hišici ko so nasproti na podu mlatili. Krščanski je pa tudi, to je pokazal nasproti svojemu bratu, ki ga je pogнал kot psa od hiše in ga potem še dr. Globevniku dal čez. Torej če bi nič drugega ne bilo, je Florjančič že zaradi teh lastnosti lahko ponosen na svojega zeta. Pa tudi Florjančič je možki postal, odkar je prestopil na katoliško podlago. Zadnjič je g. profesorju Škerlju obljubil, da mu dovoli prostor za shod. Pa sta Bojanc in župnik samo mignila, pa se je mož udal in svojo besedo snedel. Žalosten mu spomin. Ko to premišlujem in pridem že v Ločno, kar zapazim neke pobe švigati od hiše do hiše. Kar pride nasproti moj dobri znanec iz naše fare, pa mi reče: Martine, ali vidiš, kako vaši Mala-Rituži iz Dol. Kamenc agitirajo za jutrišnje volitve? Ti pa romaš po božjih potih. Pa ne, da bi se bil tudi ti

spreobrniti? Ze sem mu hotel zabrusiti primeren odgovor, kar zaslišim iz sosednje hiše oster glas: Marš ven! V naši hiši ni prostora za kamenške policaje. Ko se ozrem pa skočita oba Planinškova poba ven iz veže, kakor dva polita cucka. Šla sva nalašč za njima, pa jih nisva mogla dohiteti, tako sta jo pobirala, nemara da proti domu. Moj znanec mi je povedal, da ta dva poba vse povsod stičeta in vsiljujeta klerikalne kandidate. Da jima ni treba pisati, imata kar štamplijo seboj, pa jo pritiskata na glasovnice. Nadalje mi moj znanec še pripoveduje, kako lahko bi Planinškovi uživali večje spoštovanje pri ljudeh, če bi ne bili taki farški petolizniki. Staremu Malo-Ritužu že ni zameriti, možakar tako nima svojih možgan. Pobje so pa zreli za vohune, pred katerimi že živa duša ni več varna. Vsak, tudi že klerikalci se jih boje, ker vedo, da vsako neumnost nesejo v farovž ali pa tistemuhopetnemu doktorju, ki ga dr. Žitek redi v svoji pisarni, da se iz njega norca dela. Zato pa tudi za Planinškove hčere ne mara nihče iz poštenih kmečkih hiš za neveste. Punčare mislijo, da bodo žive zletele v nebesa, pa se potičejo po samostanih in bolnicah. Pa tudi za ta posel niso. Pred kratkim so eno ven vrgli iz bolnice, kjer je študirala za „sestro“, pa še potem se ni naučila obrisat... Noč se je že med tem naredila, treba se je bilo ločiti. Kot romar sem svojega znanca pozdravil: Hvaljen bodi... Lahko noč! Ker sem slišal, da imajo v Bošljinu tudi že „Novi Lurd“ pri Čefideljnovem gnojišču, sem šel pa še tja pogledat. Saj videlo se že tako nič več ni, ampak da vsaj izvem, kdaj bo kaj ta božja pot pred Čefideljnovim gnojiščem odprta. Komaj pa pridem v vas, alo, že zaslišim iz neke hiše surovo vpitje in zabavljanje čez liberalce. Sem dejal sam pri sebi, tu pa mora biti vzor vseh kristjanov. Pa je tudi res. Ko ga je nekdo zavrnil, češ, kakšni ste pa klerikalci, se je mož potrkal na prsi, se je pošteno pridušil in zavpil: Kaj, mi klerikalci smo poštene ljudje. Kaj pa je to, če sem imel štiri k... e, saj sem za pankerte moral plačati. Tudi farji lahko — zakaj pa imajo kuharice. Začel sem kar križe delati, tako me je bilo strah teh klerikalnih svinjarj. In ko se tako križam, glej, kar se venkaj iz hiše prikaže sam Rogatec iz Glavičevega mlina, to je iz tistega mlina, kjer so obesili zastavo, ko je šel škof vizitirat podružnične cerkve. Ti, Jože, sem mu dejal, povej no, kdo pa je bil tisti prešič na katoliški podlagi, ki je prej tako nesramno govoril in se pridušal. Kakor da bi ga bilo sram, da sem ravno njega vprašal, se me je hitro odkrižal. Ko sem ga na to žalost še pri Čefideljnu en frakeljček zvrnil, sem se podal proti Prečini domov z globoko žalostjo v srcu, da kot pobožen romar pa moram same take žalostne stvari slišati in gledati na svoji božji poti. Ubogi kmet, ki s svojimi glasovi podpira stranko, kjer je taka sodrga zbrana.

d Iz Mirnske doline. V zadnjem Lažiljubu se je zopet oglašil lažnjivi vandrovec, ki zasluži pošten odgovor za nesramnost, s katero napada poštene ljudi. Bomo videli, kdo ima več gradiva za časopise. Vandrovec ni zadovoljen s sedanjim županom. Revše ubogo, ki niti ne veš, odkod si prišlo in ki pojdeš proč, ko bo naš župan še vedno na svojem mestu. Ali bi Lažiljubov potepuh rajši videl, da bi bila za župana Balantova Francka iz Trebanjskega vrha, ki je zdaj v Ameriki? Naj le bo tiho potepuh, ker bomo sicer z imeni in z dejanji prišli na dan, da bo zasmrdelo po celem Kranjskem iz Mirnskega župnišča.

d Iz škocijanskih hribov in dolin. Oglejmo si za enkrat može, ki predsedujejo farovškim shodom. Za bolj zgovorne ga velja Jože Komljančev, Zaman je pa bolj za reklamo. Vse lastnosti turškega paše so vpodobljene v tem človeku, tako, da si brez Zamana ne moremo misliti osebe najnižje vrste. Kot takega ga pozna cela fara in ga kolne, posebno ga imajo pa Dobruščani v želodcu. Pa kaj se zmeni on za reveža — saj on dela za čast farovške stranke, katere reprezentant je. K temu možakarju, ki krivo prisega, ki druge napeljuje h krivemu pričevanju, tako, da morajo jo popihati preko luže pred roko pravice; k temu svetemu možu, ki ima vedno tožbe radi sleparije in goljufije na vratu, hodijo naši duhovniški mogotci na pojedine in popivanja, s tem kmečkim prijateljem kujejo sveti namestniki zlobne načrte, kako liberalce uničiti, kmeta za nos voditi in ga farbati! Pijani zmag na izvrstno uspehih shodih se norčujejo, zabavljajo na račun svojih zabitih podreptnikov in žro... Sramota, kdor se brati s temi ljudskimi sleparji, sramota, kdor jih zagovarja, fej, kdor za nje posreduje in sili k poravnavi brezvestnežem v prid! — Jože, »ta kunšten namreč«, je pa bolj fejest fant in ponižen. On pove le to, kar mu v farovžu v glavo vtepo, a gorje mu, če se mu ura od svetega navdušenja razgreti butici ustavi! Tedaj je blamaža neizogibna. Jože je kakor opica, ki se nauči mehanično govoriti, zabiti pa toliko bolj, ker se nauči hvaliti neumno zapravlljivo gospodarstvo farovške stranke. Gorje pa pipčarju, če mu kdo z medklici štrene zmeša. Takrat je pa fuč, — sv. duh srfoli v nebotične višave — potožit, da so se Jožetu možgani skisali. Kaj hočemo — kako nedolžno šalo se zbije na njegov račun — on je pa za eno blamažo bogatejši, hujšega ni in ne bo. Da se pa še temu izogne, da ne bo potreba nategovati ušes, kadar mu Krmežljavček za hrptom suflira, priporočamo gospodom v farovžu, da napravijo ofer ter z izkupičkom kupijo Jožetu norimberški lij, pa se mu kar vsa farška modrost enostavno v glavo vlije — pa bo. K ofru pridemo pa še liberalci, ker je Jože fejest fant.

d Iz Dvora pri Žužemberku. Tik pred durmi deželnozborskih volitev nas je pre-

hitela pretresljiva novica, da je naš večletni nadučitelj, častni občan in predragi prijatelj gosp. Štipko Jelenc doli v Kandiji pri svoji družini končal svoje trudapolno življenje. Da ga ne bomo več dolgo videli, to smo z ozirom na njegovo bolezen pričakovali. Ali upali smo še vseeno za trdno, da nas, predno se preseli v domovino večnosti, vsaj še enkrat obišče, da ga še enkrat vidimo, če ne med nami, vsaj pa doli v Kandiji, kamor se je bil s svojo družino od nas preselil. Toda nemila usoda je hotela drugače: ti, naš dragi prijatelj, gospod Štipko Jelenc si nas preje zapustil, kakor smo pričakovali. V zgodnji jutranji uri dne 26. novembra si za nas nepričakovano za vedno zatisnil tvoje ljubeznjive oči. V dno srca nas je ta udarec zabodel, posebno še, ker žalostne novice nismo tako pravočano dobili, da bi se bili mogli v večjem številu udeležiti zadnjega spremstva do preranega groba na šmihelskem pokopališču. Zato sta nas zastopala samo dva naših občanov gg. Kline in Glavič. Razen morda štirih Gnidovčevih »kristjanov« ni v celi občini nikogar, ki bi ne čutil, da smo s pokojnikom izgubili res draga prijatelja in tudi zunaj naše občine splošno spoštovanega moža. Saj si je blagi pokojnik v svojem 13letnem službovanju med nami kot učitelj mladine, kot neumorno delaven ud naše občine, kot prijatelj in družabnik pridobil srca vseh pošteno mislečih. Če je le mogel, vsakomur je pomagal in se žrtvoval za blagor ljudstva. Ob svežem tvojem grobu, dragi prijatelj Štipko Jelenc, se hvaležno spominja naša mladina, kateri si ti vsadil pravo seme naobrazbe. Spominjajo se te občani in tvoji prijatelji. Za nas nisi umrl! Tvoj duh živi tudi še dalje med nami, dokler pojdemo isto zadnjo pot za teboj. — V imenu pokojnika pa obenem apeliramo na mali krog njegovih političnih nasprotnikov: Vsaj zdaj, ko se mrtvi ne more več braniti, ga pustite v miru počivati v grobu, v katerega ga je prežgodaj pahnilo tudi vaše sovraštvo in preganjanje. Tebi pa, dragi Štipko Jelenc, bodi ti trajno ohranjen blagi spomin

od tvojih prijateljev in občanov.

d Studenec pri Krškem. Gotovo čitatelji »Slov. Doma« mislijo, da smo že umrli ali odšli v blaženo Ameriko. Res se jih je prav veliko v Ameriko izselilo in je nekaterim usoda mila in prav pridno pošiljajo krvavo prislužene kronce svojcem v pomoč. Naša bedna Dolenjska je nujno podpore potrebna. Letina je sicer povoljno izpadla: vina se je dokaj pridelalo, ali žal, da ni odjemalcev. Večkrat bi radi kaj napisali v naš »Slov. Dom«, ker gradiva bi bilo vedno dovolj. Ali mi smo jako skromni in nočemo vsako stvar na velik zvon obešati. Kadar se nam pa hoče prevelika krivica na hrbet naložiti, ne moremo molčati. Naš občinski urad je dal razglasiti ob 7. uri zjutraj in isti dan ob 3. uri popoldne je že bila dražba popravil naše župne

cerkve in pokopališnega obzidja. Zdražbalo se je za 8996 kron. Proti tej dražbi je ljudstvo ugovarjalo in c. kr. okrajno glavarstvo je ugovoru v polni meri ugodilo, potem se je napredna stranka zavzela za popravilo cerkve, ker se je cerkev že prekrila, in drugo delo se bo nadaljevalo prihodnje leto, in kakor se kaže, ne bodo stroški vsega popravila veliko stali **čez en tisoč kron.** Kje je ljubezen do ljudstva? Pri tako imenovanih klerikalcih ali pri po župniku imenovanih liberalcih, katerih mi ne poznamo. Za pravico in resnico se bomo pa vedno borili in potegovali. Glede volitve za splošno kurijo dne 1. decembra t. l. vprašam vso javnost, kdo je hodil po hišah agitirati? Hodil je naš dični gospod župnik Miha Horvat, in ker je sedaj dan kratek, je hodil ponoči po vasi Roviše in Arto kot kak ponočnjak. Tu je ljudstvo iz spanja budil in jim nočni mir kratil. Veliko jih je bilo, ki niso hoteli vrat odpreti, nekatere je pa prisilil k podpisu. (Mogoče bo še sodišče imelo v tej zadevi kaj opravka?) Kako je bilo z izpraševanjem za Veliko noč, molčimo, in kdaj prihaja župnik domov, tudi molčimo. — Več prihodnjic.

Resnicoljub.

s Zavedni kmetje, pokažite jim vrata! Kako so klerikalci s svojim pobijanjem liberalcev dosledni, nam kaže sledeči slučaj: Za časa volitev so klerikalci po novomeškem okraju (in najbrže tudi drugod) največ s tem plašili kmete, češ, če bo samostojni kandidat profesor Škerlj izvoljen, bodo liberalci vse cerkve podrli, duhovnike pregnali in odpravili iz šole križ. Lahkoverni ljudje, kakor so po tem okraju, so to bajko imeli za resnico in mnogo jih ni volilo Škerlja, ki bi ga bili sicer volili. Toda v tem času, ko so klerikalci svoje politične nasprotnike tako grdo črnili, ko so jih duhovniki iz prižnic zaznamovali kot brezverce, katerih se je treba ogibati, **so pa župniki pošiljali svoje kimavce beračit za podružnične cerkve.** Pri tem beračenju pa niso delali nobenih izjem med liberalci in klerikalci. Pa so jih povsod, kjer so še količkaj zavedne hiše, lepo odpravili stran, češ, če smo res taki brezverci, bi naš denar in naše žito le okužilo vse, kar boste pri klerikalcih nabrali. Tako je prav! Če nismo za drugega dobri, kakor da bi tuje cerkve podpirali, pa še za to se lepo zahvalimo. Oblasti pa opozarjamo, da ti cerkveni berači nimajo nobenega oblastvenega dovoljenja za pobiranje milodarov.

d Iz Roba pri Velikih Laščah. Menda ni bilo še nikoli v »Slov. Domu« iz naše vasice dopisa. Ljudstvo je zelo skromno in pobožno. Gotovo bi se nihče ne predrznil, da bi čital »Slov. Dom«. Pečajo se največ s trgovino. Seveda vsak raje bolj zlahka, zato so si napravili prodajalne, kjer še nekako vsi dobro shajajo. Nad vasjo je hlev, kjer napravi župnik razne shode. V njem so tudi dobili robarski čuki svojo streho. Za streljaj naprej je pa farovž, kjer prebiva g. Tomaž. To je zelo hud mož, po-

sebnost kadar so kake volitve, naj bodo že kakoršne hočejo. Ko je bila zadnja občinska volitev, je imel ta Tomaž jako lepe načrte napravljene, kako da bo šlo vse po njegovi volji. Toda temu ubogemu revežu je vse spodletelo. To je bila zanj velika žalost in britkost. In od takrat naprej so postali Robarji liberalci. Zadnji »Domo-ljub« nekaj zabavlja čez našega g. župana. Toda kdo pa je drugi za to v Robu, kakor gosp. Bregar? Seveda za dopisnika bi bil gotovo boljši cestni načelnik Jakše ali Matevž, akoravno ne zna pisati. Zato pa zna njegova žena dobro. Še najboljši bi bil pa stari Janezek.

d Kostanjevica. Kakor marsikje, tako se je hotel tudi pri nas kmet otresti klerikalnega jarma. Veliko zanimanje je bilo za deželnozborske volitve in ljudstvo je v resnici želelo, da pride preobrat. To je pokazala predvsem volitev v splošni skupini: samostojni kmečki kandidat Zupančič je dobil 223 glasov, župnik Hladnik pa 195, torej 28 glasov večine, kar je za našo občino, ki ima klerikalnega župana, jako mnogo. Ta nenadni uspeh samostojnih kmetov je tako razburil naše klerikalne veljake, da so se z vso silo vrgli na volitve iz skupine kmečkih občin. Seveda je moral naš kaplan, za katerega bi bilo potrebneje, da se uči družabne dostojnosti, poseči tudi v boj. Izsiljeval je ljudem glasovnice kar na cesti, dasi bi moral biti v šoli kot katehet. Glasovnice in izkaznice so dostavljali klerikalni občinski odborniki in sproti pritiskavali štamplje s klerikalnim kandidatom. To je očitno kršenje volilne svobode. In tako je prišlo, da je dobil po kmečki zmagi v splošni kuriji kandidat S. L. S. zadnji torek večino. Pa tudi to ne bo našim klerikalcem pomagalo prav nič pri prihodnjih občinskih volitvah, ki se bodo vršile v letu 1914. Ljudstvo je spoznalo S. L. S. po prejšnji in sedanji občinski upravi, ki je danes tako na slabem, da še drv za pisarno ne zmore. Velik je razloček od volitev iz splošne skupine in od one iz kmetijskih občin. Pri prvi tako obilna udeležba, odkritosrčni, veseli obrazi volilcev, dobra volja je navdajala kmete in meščane; ljudje so do noči čakali izida in veselje jih je izpreletelo, ko so izvedeli, da je Zupančič številnejši od Hladnika. Nasprotno pa je bilo zadnji torek. Kljub volilni dolžnosti je bila udeležba nepričakovano pičla; komaj 250 volilcev je prišlo izmed 400. Zapeljani kmetje so prihajali na volišče, kot bi si pisali smrtno obsodbo in sram jih je bilo, če jim je svoboden volilec pogledal v oči. Tako prihuljeno in potuhnjeno prihajajo oni, ki jih teži vest, kateri slutijo, da so izvršili grdo izdajstvo nad lastnimi sokmeti in kmečkimi pravici. In komaj so oddali glasovnice, izpolnjene od zlobne roke nasilnega agitatorja, so zapustili svoje prijatelje in ravnokarno neodkrito odšli, kakor so prihajali. Zdelo se je nehote človeku, da stopajo mimo sužnji, ki so nenadoma zagledali in obču-

tili svobodo, a jih je nevidna moč zopet priklenila k tloraj ter pahnila nazaj v črno temo. Kmetje, ali ne bo nikdar izšlo solnce kmečke svobode? Izšlo bo in prišel bo čas kmečkih pravic. Je samo vprašanje časa. Na tebi pa je, dragi kmet, da ta čas določiš ti sam. Nobeden te ne bo osvobodil, nobeden ti ne bo pomagal, pomagati si moraš sam. **Samopomoč!** To je naš kmečki program in drugega nič. Zato pa dragi kmet, ponosno na delo in predvsem stran s strahopetnostjo. Ne vdaš se naukom, ki ti jih deli kaplan, kateri v šoli trga tvojim otrokom ušesa in jih drugače poškoduje, ne zaupaj človeku, ki tvoje otroke uči jemati denar in krasti zajce, samo da dobi krono za svoj žep; ne verjemi ljudem, ki so že krivo prisegli, obrekovali ter kradli ljudem čast in blago. Verjemi samo poštenim sokmetom, ki imajo dobro voljo in pošteno srce, ki so ti odkritosrčni prijatelji tudi v nesreči ter delajo nesebično za prospeh celokupnosti. V tem imenu te pozdravljam, dragi kmet in te prijateljsko vabim v tvojo lastno organizacijo: **v samostojno kmečko stranko.**

Podžumberčan.

o Gorenjske novice o

g Iz Moravč. Volitve so minule. Rezultat je znan. S tako vehementno silo, kot pri sedanjih volitvah, še niso klerikalci nikdar agitirali, zlasti pa duhovni. Zadnji dve nedelji so bile pridige agitacijski govori. Kaplanom je moral še celo dekan na pomoč priskočiti. Nas prav vesel, da smo jim tako nabrusili pete, da so morali klerikalni agitatorji po trikrat obiskati enega in istega volilca, tako so bili v strahu. Če drugače ni pomagalo, je pa rekel kaplan: »Vi nočete, da bi podpisali, a zadnje uro bom pa dober!« Nato je prišil še jok žen in zaradi »ljubege« miru se je marsikateri volilec vdal. Ponosni pa smo, da je bilo pri prvih volitvah 41 naših neustrašenih volilcev, ki se niso bali terorizma tukajšnjih duhovnikov. Razmerno je bilo tudi število naših volilcev pri drugi volitvi. Vsem tem čast, ker so pokazali, da so značaji, pravi možje. Klaverno je bilo slavlje zmage; par smrkavcev je klicalo »Živio!«, drugi so se pa poskrili doma za pečjo. A pardon! Streljalo se je tudi. »Najboljši« jager v Moravčah je spustil na večer po prvih volitvah 24 strel, menda na jezo, ker noče noben zajec pred njim zbežati in nimajo te živalce nobenega rešpektu pred njegovo puško. V torek zvečer je bilo pa sploh tako mirno, kakor da bi klerikalci obhajali sedmino, ne pa svojo zmago. Imajo strah, strah pred bodočnostjo. In ta strah je upravičen! **Našim zavednim volilcem pa kličemo: Vztrajajte, delajte za kmečko stranko in bodočnost bo pokazala sadove vašega poštenega dela.**

Napredni volilci.

g Iz Velike vasi. Uspeh pri volitvah je bil boljši, kakor smo pričakovali. Čeprav je moravški kaplan večkrat obiskal našo občino in agitiral ter zlorabljal svoj stan, vendar je število naprednih volilcev v naši občini častno in kaže velik napredek. Da jim je moralo iti zelo za nohte, dokazuje to, da so celo bolnika Kovačka vzdignili iz postelje ter ga prinesli na volišče, da je dal svojo »štimo«. Čudno, da še kakega mrtvega niso prinesli. Mesto da bi gospodje agitirali in hujskali, bi bilo veliko bolje, da bi uporabili svoj vpliv, o katerem se hvalijo, da ga imajo, da bi pospešili rešitev šolskega vprašanja v Veliki vasi. Delajo pa ravno nasprotno in do takih ljudi ne moremo mi občani imeti spoštovanja in zaupanja.

g Moravče. Dopisnik v predzadnjem »Domoljubu« mi je svetoval, naj grem listje grabit. Jaz mu pa svetujem, da naj ta svet zase obdrži in da naj raje najprvo pred svojim pragom pograbi smeti, če ne more sam, pa pridem na pomoč. Mislim pa, da bi vse živali iz hleva zbežale, če bi se jim nastlalo s tako steljo, ki leži pred pragom »Domoljubovega« dopisnika.

Oštarski.

g Iz Peč. Število naprednih volilcev kaže, da v Pečah vedno bolj napredujemo in na to smo napredni Pečani ponosni. Župnika Žagarčka so volitve tako zmešale, da je za kratek čas pozabil na kravce, bikce, junce, telice in prašičke. Še celo njegova ljubezen do učiteljice je v tem času ugaševala in menda še ni pozabil, kako je pred časom v farovski kuhinji odkrival učiteljici svojo ljubezen:

»Kak' si luštna, kak' si fletna,
al' bi ti moja b'la?«

Delal je čisto po Krekovem receptu, ker ji je obljubljal zakon, sebi pa luterš vero. Amen.

g Iz Črnega grabna. Človeku se morajo možgani zmešati, ko vidi, kako se pehajo pri volitvah tisti, ki bi morali učiti Kristove nauke, po katerih se pa sami najmanj ravnaajo. Kdor ne polni njih žepov, zabavljajo nanj in ga sramotijo. Treba je bilo le videti Blagoviškega župnika, kako se je smejal, ko je vlekli iz koša glasovnice na Lavrenčičevo ime. Ko pa je privlekel glasovnico, na kateri je bilo zapisano ime Andrej Slokar, je pa čudno pogledal in kar nič več ni mogel gladko brati. In kako je gledal, ko je videl, enajst glasovnic s Slokarjem, na katerih je bil poprej že Lavrenčič napisan. Morali smo se mu smejati. Lepo število 50 se je glasilo za Slokarja v taki občini, kakor je naša. Toda napredovati moramo še bolj, če nočemo svojih hlač zgubiti. Kaj pa Šentožboltčani? Ali so res vsi zaspanci in kimovci, da ni nobenega glasu čuti od njih? Danes se moram z njih mežnarjem pogovoriti. Ta ima poštni nabiralnik in če pride kdo po napredne časopise, godrna in zabavlja. Povem tebi in tvoji ženi Lojzi, ki ima tudi

dolg jezik, da sta lepo tiha in mirna, kadar oddajata »Slov. Dom«, saj sta zato plačana. Klerikalci so zelo plašni. Dr. Krek si ni upal pri Št. Gothardu prirediti shoda. V nedeljo jo je na tistem primahal geri ter par osebam delal obljube. Toda kdo bo fantu in zvestemu Janezu verjel, ko je s Kamilo tako grdo ravnal. Meni je obljubil železnico čez Trojane in zato sem ga pri zadnjih volitvah volil. No, nikoli več ga ne bom, kajti niti ene obljube ni izpolnil. — Popotnik iz Črnega grabna.

g Cerklje. Kako brez soli je občinski odbor v Cerkljah, naj svedoči sledeči resnični dogodljaj. Lansko leto se je popravljal farovž v Cerkljah. Ker bi prispevala za vsa dela občina, bi morala biti konkurenčna razprava. Občinski možje so pa kar pod roko brez zmanjševalne dražbe oddali delo svojim ljudem, ki so ugažali kaplanom in fajmoštru, brez ozira na prebivalce, kaj in kako bodo plačevali. Ko je bilo delo dogotovljeno, zahtevalo se je plačilo. Mizarsko delo računil je tamošnji podrepnik čez 3400 K. Zidar nič manj kot 3200 K samo delo. Tesar, les, material za zidavo okroglo 5000 kron. Ubogi kmet, kdaj bodeš vse to plačal! Koliko se je tukaj proč vrglo. Občina Lahovče, ki je vezana tudi prispevali nekaj kron v to plačilo, se je pritožila na dež. odbor, njen ugovor se je ugodno rešil tako, da županstvo v Cerkljah nima povoda iz obč. doklad terjati od ondotnih posestnikov plačilo. Posestniki občine Cerklje, Lahovče, Zalog in Sturška gora vam ni potreba plačati zavoženega gospodarstva tamošnjih farških podrepnikov. Obč. odbor v Cerkljah je zakrivil in občane pripravil v velika bremena le vsled kaplaniškega in fajmoštrovega terorizma. Še bodeš jedel korenje in repo, kmet, dokler bodeš volil take može v obč. odbor. Enaka pravica za vse piše katoliški »Slovenec« od ponedeljka. Meseca maja nekako je nesla hčerka Pavla Kuralt, posestnika in minarja v Cerkljah 2 K tamošnjemu kaplanu Jan. Hrovatu, naj naroči imenovanemu »Domoljub«. Pa do danes še ni »Domoljuba«, pa tudi ne kronc. Pred nekaj časom plačal je Nace Slatnar, mežnar pri Sv. Ambrožu, tudi kaplanu Jan Hrovatu 3 K, naj mu naroči »Domoljub«. Pa kljub opominjevanju ni »Domoljuba« in ne kronc. Koliko takih in temu enakih rac je ustrelil ta brumni Hrovat že v Cerkljah, pride že počasi na dan. Temu, da je ta katoliški pijanček vedno nalit, se ni čuditi, ker tako nasilno izžema ljudi. Opozarja se sl. orožništvo, naj tukaj stori svojo dolžnost. Zakaj. Enaka pravica za vse!

g Iz Cerklj. Z nečuvnim terorizmom, z najgnusnejšimi denunciacijami ter s peklenko zlobnim obrekovanjem samostojnih kmetov so delali brezdomovinski klerikalci pri minulih deželnozborskih volitvah. Od župnika Dolinarja, pa

do zadnje klerikalne barabe, ki se je kdaj pritepla v našo občino, da je naš kruh, vse se je pehalo za klerikalca Jarca. Žalostno je bilo gledati zaslepljene volilce, ki so jih razni klerikalni priganjači spremljevali na volišče, kakor zvezane afrikanške sužnje. Kljub vsemu nasilstvu je bilo do 100 neustrašenih mož, ki mislijo s svojo glavo in ki so oddali svoje glasove za samostojnega kandidata. Mnogo glasov so prečrtali na volišču takim figa-možem, ki se na vse strani ponujajo ter sami sebe ne razumejo, kaj da so. Kmetje, kdaj se vam bodo odprle oči? Pod oblastjo našega župnika se je zastrupilo vse javno življenje pri nas. Ovadbe, bojkot proti samostojnim trgovcem in kmetom se oznanjuje raz prižnico in v klerikalnih listih. Klerikalcem ni mar ne vera, ne cerkev! To smo se prepričali v nedeljo, dne 30. novembra, kaj vse je počenjal naš kaplan Hrovat! Cela cerkev se je zgražala nad pijano sirovino. Molil je rožni venec, pa kako? Vero je na sredi začel ter pri začetku končal. Potem je molil skrivnost: da si ga devica septembra rodila, da si ga našla, potem da si ga darovala. Pri blagoslovu z najsvetejšim pa bi bil telebnil po tleh, da ga ni zgrabil cerkovnik. Sploh pa je en čas sedel na vseh štirih, kakor Turčin v mošaji. G. Dolinar, ali ni to pohujšanje? Ali ni to bogoskrunstvo? Tukaj je potreba ovadbe! Kje si državni pravdnik? Kje si knezoškofijski ordinarijat? Prič je nad 100 na razpolago. Kako si je agitator in klerikalni trgovec po krivici pridobil pleh na tuje ime, kako poneveril hlače ter pripisaval večje račune in kako ga je zagovarjal hribovsko ta Dolinar, o tem bo še prišla govoriti drugje. Kako trgovec Eržen ali ponošen baron zdravi svojo ženo, kadar v moki kopelj dela ter kako izvežban mesogled je pri rdečih maroderjih, kjer učinkujejo velike porcije za dober apetit, to se še nadaljuje. Kako odnaša v vrečah ne preveč okusno crkovino vzorni in priporočljivi gostilničar Janša od katoliškega oblačilčka pl. Kuhnjevoga, to bo še prišla govoriti drugje. Vam, katoliški ajmoh-tarji pa kličemo: dober tek! Priporočljivi ste za v Albanijo agitirati! Zavedni možje vas ne upoštevajo!

o Notranjske novice o

n Iz Logatca. Volitve za deželni zbor v kmetski kuriji so izpadle pri nas prav dobro. Imeli smo naprednjaki nad klerikalci precejšnjo večino, dasiravno so se klerikalci posluževali raznih dopustnih in nedopustnih sredstev. Med ostalimi smo zasačili našega nečednega klerikalnega župana Remca, ki je bil član volilne komisije, da je še pri oddaji glasov imel dve glasovnici. V to svrhu smo napravili potrebne korake, da se našega župana Remca pouči, da tudi klerikalcem ni dovoljeno pri volitvah slepariti. Medtem pa že danes kličemo našim klerikalcem: Računajte,

da ste izginili za vedno s površja naše zavedne Notranjske! Živeli napredni logaški volilci!

n Iz Slavinske občine nam pišejo: Volitve so končane. Prodrli so klerikalni kandidati, torej tisti, s katerimi smo hoteli obračunati zaradi deželnega gospodarjenja. Posrečilo se nam slednje sicer ni, ali v svesti smo si enega, da je bilo boljše ljudstvo z nami. Pribiti pa hočemo ob koncu teh volitev v karakterizacijo klerikalnih zmag in na naslov za to kompetentnih faktorjev naslednje vrstice: Slavinski kaplan Zajc, ki nas je zadnjič prav po kaplansko napadel in v tonu, ki ni vreden inteligentnega maziljenca, je kolportiral klerikalne brošure potom šolskih otrok in sicer tako, da jim jih je razdelil med šolskim poukom z naročilom, naj jih poneso svojim očetom. Isti kaplan in njegov vrstnik Rodič sta na dan volitve agitirala pred volilnim lokalom mesto da bi v šoli poučevala otroke, za kar sta postavljena. Slavna, četudi klerikalna šolska oblast zgani se, preskrbi si dokaze in stori svoj korak, da ne postane šola samo sredstvo za politične umazanosti. Dalje: Župnik Laznik je proglasil s prižnice, da pomenja voliti napredne kandidate toliko, kakor smrtni greh in bogotajstvo — uboga vera, kdo te je kdaj še bolj izrabljaj? Ob nedeljah so bile nastavljene po cerkvenih klopah podobice z molitvico za srečen izid volitev, torej na eni strani podoba matere božje, na drugi pa molitev za izvolitev moralnih kapacitet kot so Krek, Lampe, Pegan, Šusteršič in tovariši. Tako se je delalo! Pa pravijo: tako je ljudska volja. Vraga, kaka ljudska volja je to, če je bilo izmed 130 klerikalnih glasovnic 84 štampliranih in 40 od teh štamplj pritiskanih na glasovnice, ki so prej imele z okorno roko napisane samostojne kandidate. To se ni zgodilo samo pri nas, tako je bilo povsod in še hujše. S tem svojim nasiljem so klerikalci moralno samo podivjali naše ljudi, tako, da je malo manjkalo, da ni prišlo do dejanskih izgrediv. Ob tem trenutku naj bodo klerikalci prepričani, da bo vzlic vsemu humbugu in vlačanju vere v politično blato prišla resnica in spoznanje med kmete. Zato skrbijo gospodje sami, ker jih tirata strah in hlastanje po prikrievanju resnice nevede k temu, da odpirajo s svojimi umazanimi dejanji ljudstvu oči. Mi spejemo z delovanjem za gospodarski napredek našega kraja in ne oziraje se na napade v tistem „Slovcu“, kjer bi nam bila hvala poleg Kreka, Pegana i. t. d. v sramoto, k Filipom — pri prihodnjih volitvah. Toliko v odgovor.

n Iz Košane. Dopis v št. 48. »Slovenskega Doma« je našega abstinenta Toneta tako razsrdil, da nam je prvo adventno nedeljo, mesto da bi mir in ljubezen oznanjal, na prižnici take surovosti naštel s sklepom, da bo vsa kuga k nam prišla in miši in podgane nas bodo glodale. Leto-

šnja njegova ponesrečena kupčija z jabolki, ki je vsemu svetu že znana, ga je tako zmešala, da edinole ovratnik še kaže, da je duhovnik, drugo obnašanje, govorjenje in dejanja so podobna nekdanjemu ciganu Janezu. Goljufa, toži, je tožen, laže, se prepira z ljudmi, ko jim plačila prikrajšuje, obreza se in pisano nas gleda. Čeprav je bil v mladosti mesarjev sin, bi se bil mogel v lemenatu vendar kake lepše čednosti naučiti, ki bi kazala duhovna. Če ga pa vidite, pa boste morali reči: Ta bi bil dober za lovskega priganjača ali konjskega mešetarja. V cerkvi hitro opravi, tam se mu mudi; v gostilni ali pa kje drugje ima časa dovolj, da govori o pitju, o bikih, o žrebcih, o kokoših, zraven pa nas reveže sramoti in obrekuje. Da bi ga videli danes pri volitvi v Košani! Noben človek bi tako ne letal okoli revnih volilcev, kakor je on. Žalost nas obdaja, da se moramo tako čez svojega dušnega pastirja pritoževati; ali kaj nam pomaga zakrivati sramoto, če je sam neče. Saj so enkrat na cesti že tržaški inženirji, ko so vodo merili, nanj pljuvali. Časih so se shajali v farovžu njegovi pajdaši, ali zadnja kuharica, ki se je v klostrih učila, je tako prefrigana, da varčuje in zato je pijančke nagnala. Lansko leto je bil prišel res vsled dopisa v »Slovenskem Domu« k njemu nadzornik v osebi dekana, ali vrana vrani ne sklije oči. Pri Blažku je takrat kupil purana in ko je bil ta pečen, je bilo vse prav. Sedaj naj bo zadosti. Morda bo za nekaj časa zopet mir, če ga ne bo, bomo dobili drugo zdravilo.

Tisti, ki še niso plačani, pa jih on toži.

n Nezgoda v Vremskem Britofu. Dne 8. decembra ob 4. popoldne se je pripetila velika nesreča v premogokopu Vremški Britof. Ko so v nekem rovu ob omenjeni uri zažgali dva strele, se je iz razstreljene skale vlila velikanska množina vode, ki je v kratkem času napolnila vse rove in stopila v navpični rov, kjer se nahaja dvigalo, do 8 m višočine. Vsled silnega navala vode je bilo mogoče le delavcu pri stroju se pravočasno umakniti pred vodo. Vseh drugih 13 delavcev se ni moglo rešiti. Pet od njih je bilo zaposlenih na nekem mestu, ki leži višje kakor sega voda, nimajo pa nikakega izhoda. Drugi so bili zaposleni na nizkih in najnižjih točkah premogokopa in ni upanja, da se je komu posrečilo dohiteti vodi nedostopno mesto. Z vsemi močmi se dela, da bi se prišlo morda še živim delavcem na pomoč. Delo je jako težavno, ker so vsi stroji za vodne sesalke pod vodo in se mora omejiti na odvažanje vode z dvigalom. Ker se je v tem premogokopu že večkrat naletelo na votline z vodo napolnjene, ki so se izlile, potem pa ostale nenevarne, se je tolmačil tudi ta slučaj enako. Po enodnevnem delu pa se vidi, da voda ne pada primerno z odvzeto množino. Slutnja je torej upravičena, da obstoji še kak dotok vode, kar ne daje veliko upanja na ugoden izid rešilne akcije.

Med nesrečnimi delavci se nahajajo domačini: vdovec Lukon (ima dva otroka), oženjeni Fuk (ima dva otroka) in samec Žužek, vsi iz Škofelj, potem oženjeni Cevna iz Britofa (ima pet otrok) in samec Fr. Cerkenik iz Vrem. Razen tega se pogreša 1 Hrvat, 2 Ogra in 5 Nemcev iz Štajerskega. Ko se je razširila vest o nesreči, se je nabrala v kratkem večstoglava množica ljudi iz domače in bližnjih vasi. Žalost med narodom, posebno med sorodniki ponesrečenih, je velikanska.

o Zagorske novice o

zg Iz Zagorja ob Savi. V nedeljo, dne 7. decembra je sklicalo »Gospodarsko napredno društvo« volilni shod, na katerem se je predstavil kandidat gosp. Ferdo Tomazin. Shod se je vršil pri gosp. županu Tomo Koprivcu takoj po prvi maši, ter mu je predsedoval gosp. Ivan Taufer. — Obe dvorani sta bili polni volilcev. — Shoda so se udeležili tudi socijalni demokratje 3 in Čobal, — nadalje tudi trije klerikalci. — Gosp. Tomazin je govoril samo o gospodarstvu in kmetijstvu. Njegov govor je napravil na poslušalce dober vtisk. — Nato se je oglasil k besedi gosp. Čobal ter orisal dokaj povoljno gospodarstvo klerikalne vlade. Strpeti pa ni mogel, da bi ne zabavljal čez našo stranko. Rekel je celo, da edino »socijalno - demokratična« stranka se v resnici bojuje proti klerikalizmu (O joj, o joj!) In ona bo tista, ki bo zadala smrtni udarec klerikalni strahovladi na Kranjskem. (Dokaz je, da so socijalni demokratje nazadovali za 2000 glasov.) Dovolil si je jako dober dovtip o naši stranki, trdeč, da mi nismo ne voda, ne ogenj. H koncu je slovesno izjavil, da oni niso postavili kandidatov za kmečko kurijo, pozivljaj pa je, da volijo antiklerikalno, v nobenem slučaju pa ne klerikalno. — Nato mu je gosp. Taufer odgovoril na očitanja v jako primerni obliki. — Na Čobalove besede moram še to - le pripomniti: On je trdil, da naša stranka ni ne voda, ne ogenj. — Jaz pa pravim: socijalni demokratje so ogenj in naša stranka je voda. Torej zlimo našo vodo na njih ogenj in naredimo križ čez . . . Omenil je tudi še, kako zna dr. Lampe davkoplačevalski denar metati skozi okno. Navzočima klerikalnema Snoju in Prosencu je naš pravični občinski odbor dovolil 600 K za mostiček čez potok Medijo, ker imata vsak po par njiv, da si lahko mesto čez vodo, vozita gnoj in pridelek raz in na njivo. — Nista pa bila s tem zadovoljna, šla sta na dr. Lampeta in čujte: vsegamogočni Lampe je poslal deželnega inženirja, da je napravil načrt za železobetonski most, ki bo stal nič manj in nič več **kakor 5700 K**. To pa le vsled tega, ker sta Snoj in Prosenc huda agitatorja in lezeta obenem dr. Lampetu v čreva. — V najboljšem slučaju bi se na leto peljalo čez most (ker je itak pešpot tu) **tridesetkrat**. Tako se gospodari

z našim denarjem! — Ob sebi je umevno, da je po dvorani zašumelo in navzoči klerikalci so bili poparjeni. Prosenc je skušal nekaj ugovarjati, a se mu ni nič posrečilo. Našteval je Taufer še druge krivice ter h koncu pozivljaj volilce, naj z glasovnico pokažejo, da obsojajo klerikalno strahovlado, nakar je zaključil shod, ki je trajal skoro tri ure.

zg **Koliko se sme zaupati Čobalu?** V soboto, dne 6. decembra so postavili socijalni demokratje s Čobalom vred svoje kandidate in na shodu je on zatrjeval, da nimajo kandidatov. — Hotel je tajno naskočiti in s tem je mislil, da bodo socijalisti dobili večino in s tem bi bil nekak most za prihodnje občinske volitve. — Razvili so strastno agitacijo, ki se je pa popolnoma tajno vršila. Šele na volišču smo prišli temu na sled. Rezultat volitve pa je pokazal, da se je za enkrat urezal Čobal. Izid je bil za našo stranko jako časten. Napredna lista 104 glasove, socijalno - demokratična 82 glasov in klerikalna 62 glasov. — Ta izid je pokazal, da bodo prihodnje občinske volitve zopet prinesle zmago naši napredni stranki. — **In da bo kljub zahrbtnim intrigam še ponosno plapolala napredna zastava na občinski hiši.** — **Tudi v splošni kuriji so socijalni - demokrati razvili najstrastnejšo agitacijo zoper našega kandidata — dasi se je prej zagotovilo, da se naj obe stranki borita proti klerikalnem.** Od naše strani se ni nič agitiralo proti socijalistom, ker smo se držali načela, naj ima delavstvo svojega zastopnika — **in smo tudi še danes tega mnenja.** Tudi se ni moglo prilično 100 izkaznic dostaviti in to našim pristašem.

Gospodarstvo.

gs **Kletarski tečaji.** V primeru z drugimi, bolj naprednimi vinorodnimi deželami, je naše kletarstvo še na jako nizki stopnji. Zaradi tega je zlasti sedaj, ko je nastala potreba, da vino izvažamo, nujno potrebno, da se naši vinogradniki poprimejo boljšega kletarjenja ter da pridelujejo dobro, okusno, **čisto in stanovitno vino**, ker je drugače nemogoče s pridelki drugih vinorodnih dežel uspešno konkurirati. Kaj pomaga gospodarju-vinogradniku še tako lepo grozdje, ako ne zna iz njega pripraviti tako pijačo, kakoršno se dandanes po svetu zahteva? Ravnotako je tudi za kletarje, vinske trgovce in gostilničarje, ki posredujejo prodajo vina med pridelovalcem in občinstvom, znanje umnega kletarstva, zlasti pravilnega ravnanja s posodo in z vinom neobhodno potrebno, kajti iz najbolj žlahtne kapljice se z nepravilnim ravnanjem lahko naredi najgusnejša pijača! Da imajo ukaželjni priliko, se v umen kletarstvu temeljito izučiti, priredi c. kr. vinarski nadzornik B. Skalicky pri državni vzorni kleti v Novem mestu tekom tekoče

zime **več trodnevni kletarskih tečajev.** Kdor se misli katerega teh tečajev udeležiti, zglaš naj se takoj pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Novem mestu. Ker je število udeležencev za vsak tečaj omejeno, treba se je, komur je na stvari ležeče, čim prej zglašiti. Vsak, kdor bo v tečaj sprejet, bo o tem potem posebnega vabila vsaj en teden pred pričetkom tečaja obveščen. — **C. kr. vinarsko nadzorstvo za Kranjsko v Novem mestu.**

gsp **Kmetijska šola na Grmu** priredi za mladeniče iz vinorodnih krajev, ki se hočejo praktično izvežbati v vseh potrebnih vinogradniških in trtničnih delih, **praktični viničarski tečaj**, ki bo trajal od 16. februarja do 31. oktobra 1914. V ta tečaj se sprejme 8 učencev v starosti od 16 let naprej. Viničarski učenci dobe brezplačno hrano in stanovanje in v denarju nagrade skupaj 85 K. Prošnje, katerim je priložiti izpustnico ljudske šole in krstni list (namesto krstnega lista se priloži tudi lahko domovnico) je vložiti pri **ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu**, pošta Kandija pri Novem mestu do dne **5. januarja 1914.**

Vpognjeno kuhinjsko desko zravnaš, če jo pustiš ponoči ležati med dvema mokrima cunjama na ravni podlagi. Ko deska postane vlažna, se sama zravna.

Črv v lesu. Črva v lesu zamoriš, ako z majhnim pihalom izpišeš moko iz luknjice in potem noter kaneš bencina. Ako moke, katero je napravil črv, ne izprašiš, črva ne umoriš.

Medenina se očisti z oksalno kislino, s katero se odrgne, potem z vodo izpere, z žaganjem osuši, ali pa obdrigne z mehkim usnjem. Ako medenino pomočiš v solno kislino, kateri je dodanega nekoliko raztopljenega galuna, postane kakor pozlačeno. Baker postane kakor pozlačen, ako ga za par sekund pomočiš v raztopino kristaliziranega kislega bakrenega oksida.

Pohištvo se včasih čisti s petrolejem. Boljša je pa voda, kateri je dodanega nekoliko salmijaka. Madeži izginejo in če se s cunjjo pohištvo malo obdrigne, se sveti.

Mleko spoznaš, da je dobro, ako je motnabelo in se čuti maščobno, če je med prsti pomaneš. Ker je mleko težje kakor voda, plavajo posamezne kapljice mleka pod vodo, ako jih gori vliješ. Pri dobrem mleku se delajo kroglice, ako je kaneš na noht, slabo mleko brez smetane se pa razlije kakor voda.

Maža za tla. Tla namaži z raztopino parafina in petroleja. Tla dobijo rjavkasto barvo in postanejo neprodorna. Taka maža drži par let, samo večkrat je treba tla obrisati z mokro cunjjo. Staro barvo in lak spraviš proč z mešanico enega dela terpentinovnega olja in dveh delov salmijakovca. Obe tekočini deni v steklenico in jo tresi tako dolgo, da se dobro zmešata. S tem tla namaži in pozneje obriši.

Karkoli premore svet dobrega,

je najdragocenejša gotovo zdravje. Vse druge dobrate si zdrav, delaven človek lahko pridobi. Bolan človek pa od dobrot, ki jih ima, nima užitka.

Na zdravje neprestano preže nevarnosti, ki jih lahko prezremo, še predno smo jih spoznali. Sovražnikov svojega zdravja pa ne smemo prezirati, nego se moramo vedno boriti proti njim. Pa tudi obupavati ne smemo, ako opazimo njih vpliv na svoje zdravje, nego se moramo takoj začeti proti njim bojevati.

Majhno prehlajenje zadostuje, da si nalezemo revmatizem, bolezn v ušesih, obrazu, nahod, kašelj, zobobol in druge labe posledice ter z njimi spojeno pomanjkanje spanja. Kadar je tako, se mnogi ljudje pobito in nedelavno vdajo svojemu trpljenju.

Naši bralci nam bodo gotovo hvalježni, ako tu opozorimo na Fellerjev bolečine tolažeči rastlinski esenčni fluid z znamko »Elsafluid«, o čigar učinku piše znana pesnica in pisateljica Pavel Marija Lacroma pl. Egger, Schmitzhausen: »Usojam se Vam povedati, kako neskončno dobro mi je storil za obrazno nevralgijo po baronici Freytagh mi izročeni fluid z

znamko »Elsafluid«. Sprejmite najtoplejšo zahvalo itd.«

Priporočamo, da za poizkušnjo naročite tucat steklenic Fellerjevega bolečine tolažečega fluida z zn. »Elsafluid«, ki naj bo vedno pri hiši, za 5 K franko od lekarnarja E. V. Feller v Stubici, Elzin trg št. 318 (Hrvaško).

Ravnotako pa priporočamo iz lastne izkušnje Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z znamko »Elsa kroglice« za pospeševanje teka, telesnega odvajanja in rednega prebavljanja. 6 škatlic se dobi od lekarnarja Fellerja franko za 4 krone.

— — — aki.

Razširjajte „Slovenski Dom“ od hiše do hiše!

SLADIN je znamka za SLADNI ČAJ!

Dr. pl. Trnkóczyja Sladni čaj je prazvir vseh sladnih izdelkov in da kri, moč, zdravje. Za dojenčke je Sladin kot redilno sredstvo varuh otrok. Za vsakega bolnika izvir zdravja. Da odraslim bolnim kakor zdravim okusen, redilni zdravilni zajuterk. Poraba Sladina prihrani v gospodinjstvu 50% na denarju, 2/3 na mleku, polovico na sladkorju. Vse te koristi potrjujejo vsakdanja zopetna naročila. 1/4 kg za 60 vin. se dobi tudi pri trgovcih. Po pošti 5 zavojev 4 K franko.

Glavne zaloge so v lekarnah Trnkóczy: na Dunaju, Josefstadtstrasse 25, Radezkypfatz 4, Schönbrunnerstrasse 109, v Gradcu, Sackstrasse 4, v Ljubljani, lekarna Trnkóczy zraven rotovža. — Žena lastnika te lekarnje je vzgojila svojih 8 zdravih otrok s Sladinom.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnihar.

Zlato platirana ura K 4 50.

Izredno ploščato, prekrasno gravirano okrovje, kovinski kazalnik v obliki žarkov. **Prima ko lesje na sidro.** Za stanovitnost in natančen tek 5 let jamstva. Po povzetju za K 4 50.

Urarnica Leopold Schächter,
Dunaj XVI/2 — 109, Lerchenfelder-
gürtel štev. 5. 89

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perije:
1 kg sivga, dobrega, puljenega 2 K, boljšega 2 K 40 h, prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puljenega 6 K 10 h; 1 kg velečnega, snežno belega, puljenega 6 K 40; 8 K; 1 kg puha, sivga 6 K; 7 K; belega, finega 1 K, najtinejši prani puh 12 K — Kdor vzame 6 kg dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rmenega nan-kinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako sthnovitnim puhastim posteljinim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 2 K; 14, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K — Pernice 2:0 cm dolge, 140 cm široke K 13 —, K 14 70, K 17 80 in K 1 —; zglavniki 90 cm dolgi, 7 cm široki K 4 50, 5 20 in K 5 70; podpernica iz močnatga rikastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka, K 12 50, K 14 80. Rapošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je zamenjati, za neugajajoče se vrne denar.

S. Benisch, Dešenice, št. 953, Češko.
Bogato ilustrovan cenik zastoj in franko.

Največja slovenska hranilnica!

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKAV LJUBLJANI

v lastni hiši, Prešernova ulica štev. 3

je imela koncem leta 1912 660 milijonov kron denarnega prometa, 42 milijonov kron vlog in 1 milijon 300 tisoč kron rezervnega zaklada. — Sprejema vloge vsak delavnik. — Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov.

Vloženi denar obrestuje po $4 \frac{1}{2} \%$ brez odbitka.

Pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu, da se tudi obrestujejo. Hranilnica je pupilarno varna. V njo vlagajo c. kr. sodišča in jerobi denar mladoletnih otrok in varovancev, župnišča cerkven, občine pa občinski denar. Hranilnica stoji pod javno kontrolo in nadzorstvom c. kr. deželne vlade. Izključena je torej vsaka izguba vloženega denarja in to tudi za časa vojske, ker ima hranilnica denar razposojen na zemljišča. — Hranilnica posoja na zemljišča in poslopja proti $5 \frac{1}{4} \%$ obrestim in najmanj $\frac{3}{4} \%$ amortizacije.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. — Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, 6. decembra 1913.

Dunaj: 60, 8, 52, 44 43.

Dvignjene v sredo, dne 10. decembra 1913.

Brno: 40, 35, 11, 29, 16.

Gradec: 24, 5, 90, 84, 54

Edina SLOVENSKA orožna tovarna

PUŠKARNA „P. WERNIG“
BOROVlje - KOROŠKO ::
DRUŽBA: Naš namlov

PIŠITE PO:

CENIK

1913

STRELIJO POPRAVILA

LOVSKE PUŠKE

Koder prebivajo Slovenci,
povsod je razširjen
Slovenski Ilustrovani Tednik.
Vsakdo ga rad čita!

Naročite si ga in pridobivajte mu
novih naročnikov!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2., lastna hiša.

Obrestje vlog na knjižico s $4\frac{3}{4}\%$ v tekočem računu najugodnejše. Z ozirom na svoj polnovplačani delniški kapital 8.000.000 kron in 1.000.000 kron rezervnih fondov ponuja največjo varnost za vsa tuja denar. Promet na leto čez 1400 milijonov kron. Preskrbuje vse denarne zadeve najkulantneje. 6

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Ustanovljena leta 1831.

Največja zavarovalnica avstro-Ogrske države.

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

Glavni zastop v Ljubljani, Marjini trg — Sv. Petra cesta št. 2, v lastnem domu.

Zavaruje zoper požar na poslopih, pohištvi in blagu, tatinski vrom, škode vsled prevažanja, poškodbe zrcal in zvonov. — Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavah. — Tekom leta 1912 zavarovalo se je 21.380 oseb za kapital na 182 milijonov kron na življenje. —

Družba je izplačala za škode nad 1100 milijonov kron. — Premoženje družbe znaša nad 440 milijonov kron.